

5. Статистична інформація з офіційного веб-сайту *Державної служби статистики*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2020).

УДК 378(075.8)

**ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У ЗВО В КОНТЕКСТІ
КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ**

Коробейникова Я. С.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,

e-mail: yaroslava.korob@gmail.com

тел.: 067-27-33-084

Зростання попиту в умовах ринку на навички і компетенції вимагає від вищої освіти України докорінної реформи. Тому актуальним завданням сучасної вищої школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Результатом такого процесу має бути сформованість загальних та фахових компетентностей людини, необхідних для майбутньої професійної діяльності. З цією метою Україна імплементувала та реалізовує європейські стандарти і рекомендації щодо систем навчання в Європейському просторі вищої освіти.

«Якість вищої освіти» та «результати навчання» є одними з основних термінів у документах Болонського процесу. Якість вищої освіти – багатокомпонентне поняття, одне з яких визначається як відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг. Результати навчання – це сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [1]. Результати навчання в сукупності із критеріями їх оцінювання визначають мінімальні вимоги до присвоєння кредитів, а виставлення оцінок ґрунтується на співставленні реальних навчальних досягнень студента із мінімальними вимогами. Реальні результати навчання відрізняються від навчальних цілей (очікуваних результатів) тим, що стосуються навчальних досягнень студента, тоді як цілі навчання є намірами викладача (запланованими результатами). З іншого боку, проголошений студентоцентричний підхід в системі навчання передбачає таке викладання програм, що заохочує студентів до активної участі у творенні навчального процесу, і таке оцінювання студентів, що відображає цей підхід. Як свідчать дані Національного опитування студентів Великобританії, студенти невдоволені оцінюванням та зворотнім зв'язком з викладачем більше, ніж будь-яким іншим аспектом освіти [2]. В цьому

процесі на перший план виступає розроблення ефективної системи оцінювання знань студента.

Оцінювання знань – процес та результат виявлення та порівняння рівня опанування студентами професійно важливих знань, навиків та умінь з критеріями стандартів вищої школи. Загальні вимоги – знання мають бути глибокими, міцними, систематизованими, усвідомленими, а їх рівень – репродуктивним, реконструктивним, евристичним та творчим [3].

Без сумніву, позитивною практикою є накопичувальна система оцінювання знань протягом навчального курсу. Досвід педагогічної діяльності дозволяє стверджувати, що добре організований поетапний контроль знижує необхідність у підсумковому або взагалі робить його непотрібним, а студент тоді працює регулярно, заглиблюючись у предмет вивчення. Як показує практика – найкраще, найбільш ґрунтовно студенти готують теми, які винесені в контроль. Причому, застосування різних видів контролю знань – найбільш оптимальний варіант, так як одні студенти вдало розв'язують тести з таймінгом, іншим – краще вдаються письмові роботи з розгорнутою відповіддю. Так само, традиційне усне опитування особливо важливе для спеціальностей, які в своїй професійній діяльності передбачають тісні комунікації з клієнтом, наприклад, у туристичній сфері. Потрібно застосовувати різні види контролю, таким чином реалізовувати студентоцентричний підхід до навчання [4]. Тестові завдання на відтворюваність знань застосовувати на першому етапі оцінювання.

Важлива роль в процесі контролю знань відводиться контролю індивідуальної роботи студентів, які полягають у розробленні окремих проектів у складі проектних груп чи індивідуально. В процесі досліджень проаналізовані навчальні програми підготовки фахівців з туризму у вищих навчальних закладах світу, які займають провідні рейтингові місця (від 2 до 48) та готують фахівців з туризму: Ecole hôtelière de Lausanne, Glion Institute of Higher Education (Швейцарія), Oxford Brookes University, University of Surrey (Великобританія), Cornell University (США), University of Central Florida (США). Розуміючи, що рейтинги університету формуються не лише з показників якості навчального процесу, та мають більш широкі критерії оцінювання, все ж розуміємо, що ці університети є кращими зразками в освітньому просторі щодо підготовки фахівців. У структурі майже всіх професійно орієнтованих дисциплін є індивідуальні або групові роботи, які дозволяють оцінити набуття студентами інтегрованих професійних компетенцій. Окремо слід відзначити модульну систему, яка використовується в Великій Британії. Один модуль в системі навчального процесу у Великій Британії об'єднає в собі декілька тематичних, як правило, професійно орієнтованих, дисциплін, що забезпечує міждисциплінарний підхід у вивченні дисциплін. Наприклад, відповідно до змісту навчальної дисципліни, «Організація готельного господарства» в ІФНТУНГ відповідає модулю «Current issues in hotel development and management» в University of

Surrey (Великобританія). В обох навчальних програмах дана дисципліна є обов'язковою для вивчення. В ІФНТУНГ виділяється більше годин на вивчення цієї дисципліни – 180 год (6 ECTS), ніж в University of Surrey –150 год (5 кредитів). На лекції в ІФНТУНГ виділено 30% навчантаження (54год.), в університеті Суррея значно менше –15% (22год.). На лабораторні роботи в ІФНТУНГ виділено 20% навантаження та практичні - 12% в Сурреї. На індивідуальну роботу в Сурреї приділено 73% навчального навантаження (110 год) та 50% (90год) в ІФНТУНГ. Індивідуальна робота студента передбачає написання проектної роботи, котра виступає як форма контролю вивчення даної дисципліни в Сурреї. В ІФНТУНГ вивчення дисципліни завершується екзаменом. Аналогічно з дисциплінами «Економіка і ціноутворення в туризмі (аналог «Economics for leisure and tourism»), «Маркетинг в туризмі» (аналог «Marketing principles»), «Державне регулювання туризму» (аналог «Tourism policy and development»), «Етика бізнесу» (аналог «Professional Ethic») тощо.

В українських умовах толерантності до академічної недоброчесності з боку студентів групові проекти наразі вважаємо неефективними, так як мало хто зі студентів зважиться сказати, що доля його колеги в результатах групового проекту мізерна. Різна мотивація студентів унеможливорює ефективну роботу у проектній групі. Ґрунтовні індивідуальні проекти стикаються з необхідністю виділення більшого часу викладачу для їх розроблення, а, головне, консультування, захисту та оцінювання. Один проект у вигляді курсової роботи чи проекту на семестр – наразі максимум в українських реаліях вищої школи, а 8 год. на консультування бакалаврської роботи не дає можливості викладачу виконати цю роботу найбільш якісно. Між тим, саме індивідуальні проекти дозволяють найбільш якісно оцінити рівень знань з професійно орієнтованих дисциплін, так як дозволяють оцінити не лише суму теоретичних знань з дисципліни, а і здатність творчого мислення, нестандартних підходів до вирішення практичних завдань, вміння застосовувати знання для вирішення практичних виробничих завдань. Саме такі компетентнісні підходи лежать в основі реформування сучасної вищої школи, головне завдання якої — підготувати компетентну особистість, здатну знаходити правильні рішення у конкретних життєвих і професійних ситуаціях.

Список використаних джерел.

1. Реформа освіти та науки – Електронний ресурс - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>
2. Як підвищити якість оцінювання? Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень №7, квітень, 2020.- Електронний ресурс .- Режим доступу: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-07.pdf>

3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. – Електронний ресурс. - Режим доступу: https://pidruchniki.com/10310208/pedagogika/vidi_formi_kontrolyu

4. Черчата А.О., Л.В. Солод Теоретичні та практичні аспекти застосування інноваційних технологій навчання в закладах вищої освіти. Інструменти та методи комерціалізації інноваційної продукції : монографія. Суми: Триторія, 2018. С. 370 – 379.

УДК:336

РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Малишко В. В.

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

e-mail: malyshkovitalina@gmail.com

Українська освіта XXI століття повинна бути орієнтована на особистість, бути демократичною, конкурентоспроможною в світовому просторі, здійснюватися на протязі всього життя, відповідати потребам особистості і суспільства, які постійно змінюються.

Сьогодні глобалізація всебічно впливає на життєдіяльність людини. Не є виключенням й сфера вищої освіти, яка, з одного боку, має адаптуватися до сучасних реалій глобального світу, а з іншого – чинити власний вплив на суспільний розвиток.

Хомишин І.Ю. вказує на цікавий взаємозв'язок між глобалізацією та сферою освіти. Так, глобалізацію можливо визначити в якості чинника, що активізує процеси реформування в цій сфері. Водночас науковий прогрес як запорука глобалізації залежить від розвитку освітньої сфери. Таким чином, доречно говорити про їх обоюсторонній вплив.

Вплив глобалізації на розвиток вищої освіти відбувається в наступних аспектах: економічний, політичний, культурний, технологічний, соціальний, педагогічний, психологічний. Виходячи з цього, значимість глобалізаційних процесів як чиннику розвитку вищої освіти в сучасних умовах є беззаперечною [1, с. 44].

Важливим сьогодні в умовах глобалізації є не тільки вміння оперувати власними знаннями, але і бути готовим змінюватися та адаптуватися до нових потреб ринку праці, оперувати та управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення і навчатися на протязі всього життя [2, с. 9].

Розглядаючи стратегію розвитку України в умовах глобалізації, можна твердити, що поряд з можливим ризиком, ці процеси дають реальний шанс нашій країні посісти гідне місце на новому етапі цивілізації, спираючись на науку, освіту та інноваційні технології.

До важливих векторів глобалізації належить освіта, яка не тільки не залишається осторонь процесів глобалізації, а й активно залучається до них.